

Република Србија
Врховни касациони суд
Рев2 934/2015
09.12.2015. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Љубице Милутиновић, председника већа, Јасминке Станојевић и Биљане Драгојевић, чланова већа, у парници тужиоца К.З. из А., чији је пуномоћник С.В., адвокат из Н., против туженог О.б.С. а.д. Н.С., кога заступа Б.Л., адвокат из Н., ради поништаја одлуке о отказу уговора о раду, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 1777/14 од 27.01.2015. године, у седници одржаној 09.12.2015. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧУЈУ СЕ пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 1777/14 од 27.01.2015. године и Основног суда у Нишу П1 4192/10 од 30.01.2014. године тако што се поништава као незаконито решење тужене о отказу уговора о раду бр. 1428 од 11.06.2004. године са свим анексима којим је тужиоцу престао радни однос и обавезује тужена да тужиоца врати на рад са свим правима из рада и по основу рада почев од дана престанка радног односа па до дана враћања на рад и да му накнади трошкове поступка у износу од 428. 250,00 динара у року од осам дана од дана пријема пресуде.

Образложење

Пресудом Основног суда у Нишу П1 4192/10 од 30.01.2014. године, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се поништи као незаконито решење тужене о отказу уговора о раду бр. 1428 од 11.06.2004. године са свим анексима којим је тужиоцу престао радни однос и да се обавезе тужена да тужиоца врати на рад са свим правима из рада и по основу рада почев од дана престанка радног односа па до дана враћања на рад као и да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж1 1777/14 од 27.01.2015. године, одбијена је као неоснована жалба тужиоца и потврђена првостепена пресуда.

Против правноснажне пресуде донесене у другом степену тужилац је изјавио ревизију због битних повреда одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Испитујући правилност побијане пресуде у смислу члана 408. ЗПП, Врховни касациони суд је нашао да је ревизија основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је био у радном односу код туженог. Решењем туженог од 23.12.2009. године отказан му је уговор о раду са свим анексима због смањења извршилаца услед организационих и економских промена код тужене. Управни одбор туженог је усвојио програм за решавање вишка запослених у коме је утврђено да је тужилац технолошки вишак. Тужилац је раније имао својство запосленог код Акционарског друштва Н. б. у Н. Та банка је решењем Агенције за привредне регистре од 18.05.2007. године брисана из регистра као привредни субјект због статусних промена – спајање уз припајање привредном субјекту – Привредном друштву К.Б. са седиштем у Н.С. Решењем исте Агенције од 18.05.2007. године из Регистра привредних субјеката брисана је К.б. због промене података тако што су уписани подаци О.б.С. Акционарско друштво са седиштем у Н.С. У регистру је уписана забележба о томе да се уписује статусна промена спајања уз припајање и то Привредног друштва Акционарског друштва З.б. Б. и Привредног друштва Н.б. а.д. Н. привредном друштву К.б. а.д. Н.С. услед које статусне промене се Привредно друштво З.б. и Н.б. бришу из Регистра привредних субјеката. Код АД Н.б. примењиван је Појединачни колективни уговор од 11.12.2002. године а почев од 17.12.2004. године нови Колективни уговор. Тај Колективни уговор је отказан од стране туженог послодавца одлуком бр. 6322/08 од 14.04.2008. године са утврђењем да ће се примењивати до 18.05.2008. године а након тога на све запослене код О.б. примењиваће се Колективни уговор К.б. бр. 11773/05 од 17.10.2005. године до доношења новог Колективног уговора код новорегистроване – овде тужене О. б. Код тужене банке закључен је Колективни уговор 11.10.2010. године. Тим уговором је утврђено да престаје важење Правилника о раду бр. 18117/2008 са свим изменама и допунама. По истеку рока важења Колективног уговора К. б. од три године, па до закључења Колективног уговора код тужене банке примењиван је Правилник о раду од 27.10.2008. године са изменама и допунама којима је уређиван радноправни статус запослених. Колективни уговор К.б. и правилници тужене нису садржавали одредбе о заштити синдикалних представника од отказа уговора о раду.

Тужилац је био члан извршног одбора синдиката Н.б. који је бројао 12 чланова. Споразумом о удруживању синдиката од 21.04.2008. године повећан је број чланова извршног одбора синдиката на 16 чланова. Члан тог органа био је и тужени. По истеку важења Колективног уговора К.б. 18.05.2008. године вођени су преговори између представника туженог послодавца и представника синдиката око закључивања новог Колективног уговора и споразума око броја синдикалних представника који уживају заштиту у смислу члана 188. Закона о раду. Ради тога тужени је 06.11.2008. године упутио синдикату допис којим је исказао да је

потребно регулисати услове за рад синдиката и број заштићених представника синдиката јер је у току нова организација рада и утврђивање технолошког вишка запослених са нацртом споразума којим је предложен број синдикалних представника који уживају заштиту у смислу члана 188. Закона о раду. Синдикат О.б. је одбио потписивање понуђеног нацрта споразума а тужени је 24.03.2009. године поново предложио закључење споразума којим ће се регулисати услови за рад синдиката и број заштићених представника синдикалне организације. Преговарачки тим туженог и представници преговарачког тима синдиката су одржали састанак 25.03.2009. године где је тужени поново предложио закључење споразума у вези са радом синдиката и броја заштићених представника али су представници синдиката одбили тај предлог уз образложење да заштиту треба да ужива свих 16 чланова извршног одбора синдиката што тужени није прихватио. Актом од 28.04.2009. године тужени је поново предложио синдикату закључење споразума који регулише број синдикалних представника који ће уживати заштиту. По престанку радног односа тужиоцу тужени је наставио да инсистира на закључењу споразума али до тога није дошло. Колективним уговором који је закључен по престанку радног односа тужиоца уговорено је да пет синдикалних представника уживају заштиту и то председник синдикалне организације и четири члана извршног одбора од 16 чланова тог органа синдиката.

Код овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су одбили захтев тужиоца закључујући да у време доношења решења о отказу тужилац није био заштићено лице у смислу члана 188. Закона о раду. С обзиром да се код туженог примењивао Правилник о раду, а не колективни уговор, који није предвиђао број синдикалних представника који уживају заштиту, по становишту нижестепених судова заштиту може уживати само председник синдиката код послодавца а не и чланови извршног одбора.

Основано се у ревизији указује да су нижестепене пресуде донете уз погрешну примену материјалног права.

Наиме, одредбом члана 188. прописано је да послодавац не може да откаже уговор о раду, нити на други начин стави у неповољнији положај представника запослених за време вршења функције председника синдиката код послодавца и именованог или изабраног синдикалног представника (став 1. тач. 2. и 3. овог члана). Ставом трећим истог члана прописано је да се број синдикалних представника који уживају заштиту у смислу става 1. тачка 3. овог члана, утврђује колективним уговором, односно споразумом синдиката са послодавцем, зависно од броја чланова синдиката код послодавца.

Међутим, Закон не прописује поступак закључења споразума из члана 188. (овог Закона), нити прописује санкцију за случај неуспелих преговора и незакључивања споразума кривицом једне или друге стране у преговорима. У таквој ситуацији, односно у случају изостанка споразума о броју заштићених синдикалних представника, по становишту Врховног касационог суда, има се применити одредба члана 188. став 1. тач. 2. и 3. Закона о раду, што значи да тужена није могла донети решење о отказу уговора о раду тужилци, која је у време доношења решења била члан извршног одбора синдикалне организације.

Из наведеног произлази да је одлука о престанку радног односа тужиљи, донета супротно одредби члана 188. став 1. тачка 3. Закона о раду, што одлуку тужене чини незаконитом, па ју је као такву ваљало поништити.

Правна последица незаконитог престанка радног односа је реинтеграција запосленог на његов захтев, применом члана 191. ст. 1. и 2. Закона о раду, па је обавезан тужени да врати тужиоца на рад, на радно место које одговара њеној стручној спреми, знању и способностима, уз обавезу тужене да јој призна сва права по основу рада почев од престанка радног односа до враћања на рад.

Како је на правилно и потпуно утврђено чињенично стање, побијаном одлуком погрешно примењено материјално право, Врховни касациони суд је, на основу члана 407. став 1. ЗПП, преиначио нижестепене одлуке и усвојио тужбени захтев, с тим што је тужиоцу који је успео у спору, досудио и нужне трошкове спора, и то на име састава тужбе, заступања на девет одржаних рочишта, приступ на једанаест неодржаних рочишта, састав поднесака жалбе и ревизије, у укупном износу од 428.250,00 динара, сагласно Тарифи о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката („Службени гласник РС“ 121/12).

На овај начин, Врховни касациони суд је одлучио као у изреци.

**Председник већа
судија
Љубица Милутиновић,с.р.**